

jednotlivé druhy statků vytvoří v mnohem větším počtu, než je jich třeba (inflace platidlová, kapitálů peněžních, kapitálů reálních); tu je následek, že peněžní důchod sice vzroste, že se však menší část jeho vydá na ony statky vytvořené v přemíře a větší část na statky spotřební, které stoupnou v ceně. Opačně může se též státi, že se jednotlivé druhy statků vytvoří v mnohem menším počtu, než je jich třeba (deflace platidlová, úvěrová, konjunkturální). Je patrné, že tu vycházíme již ze zcela jiného okruhu myšlenkového než panující teorie. Není tu již rozhodujícím poměr mezi množstvím platidel a potřebou jich, nýbrž poměr mezi množstvím statků spotřebních a důchodem věnovaným spotřebě. W. cítí nedostatečnost dosavadní formulace problému, nepracoval se však ještě k jasnému poznání novému.)

V druhé polovici své knihy »teorie měny« věnuje W. jeden oddíl »peněžnímu ústrojí«, druhý »měně«, třetí »valutě«. Oddíly ty nepřinášejí však již nových, zvláštních pojetí, proto vzhledem k nedostatku místa upouštím od jejich podání i kritiky. Upozorňuji jen na jednu věc, že W. tam, kde vysvětluje historické změny hladiny cenové, činí tak zase tímž způsobem jako panující teorie kvantitní t. j. vysvětluje je z větší neb menší produkce drahých kovů. I v této věci nepřekonal panující teorii.

Vůbec lze v celku říci, že kniha Wagemannova je velmi důkladná a bystrá, že se mu však přes to nepodařilo emancipovat se dostatečně od názorů dosud zakořeněných. Mildschuh.

Statistika.

Yule G. Udny, Úvod do theorie statistiky. Dle 7. opraveného vydání z r. 1924 přeložili prof. Ph. Dr. Vladimír Novák a Doc. JUDr. Josef Mráz. Praha 1926, stran XXX. a 489.

Nedostatek původních theoretických spisů o metodě statistické vedl Státní statistický úřad k opatření překladu nejvýznačnější anglické učebnice statistiky, knihy Yule-ovy »Introduction to the theory of Statistics«. Učebnice tato, která vyšla po prvé r. 1910, přeložena byla podle svého již sedmého vydání, což ukazuje, jaké oblibě a rozšíření se těší v zemích anglosaských.

Není účelem této recenze referovati podrobněji o knize Yulově vzhledem k datu jejího vzniku, nýbrž o tomto překladě. Dílu samému předchází předmluva překladatelů líčící, jak k překladu došlo a postup prací při něm, dále vylíčení dějin anglické školy statistické od doc. Mráze a přehled prací Yuleových.

Knihá sama se rozděluje na tři části: theorii znaků kvalitativních, theorii znaků kvantitativních, theorii náhodného výběru. Zhuštěná díkce a terminologie Yuleova působila značné nesnáze překladatelům, které však překonali s plným zdarem. Vedle toho opatřili dílo řadou vlastních poznámek, které přihlížejí k jiným dílům a místy poukazují vhodně

těž na jiné názory o některých pojmech (na př. Charlierovy na roztrídění statistiky na str. 9), jinde vysvětlují některé symboly a početní operace autorovy.

Překlad používá některých českých technických terminů nových nebo dosud málo používaných, tak četnost pro frekvenci, družnost pro asociaci, (ale dále v textu se přidržuje přesnějšího označení asociace), rozptyl pro dispersi, směrodatná odchylka pro standartní odchylku, kosost pro skewness, prostý náhodný výběr pro simple sampling a j. Chváliti dlužno, že překladatelé se nedali při tom svěsti k přílišnému purismu, jehož důsledkem jsou pak novotvary ne vždy odvodněné, které se také již v české literatuře objevily.

K literatuře autorem citované uvedli překladatelé ještě seznam prací českých zabývajících se teorií statistiky a řadu významných prací z literatury světové, dále připojili návody k řešení úloh, seznam použitých značek a přehled vzorců a rejstřík hesel a jmén.

Překlad je nesporně cenným obohacením naší statistické theoretické literatury.

Dr. Horáček ml.

ZPRÁVY.

Soutěž na práci »O účasti zaměstnanců na správě, zisku a ztrátách závodu« vypisuje Sociální ústav Československé republiky z fondu Gruberova. Cena bude udělena 3. května 1928 o třetím výročí předčasné smrti univ. prof. Dr. J. Grubera, na jehož paměť byl fond založen. Cena je 1.500 Kč. Ucházeti o ni mohou se práce tištěné i rukopisné, zadané do 31. prosince 1927 kanceláři Sociálního ústavu Československé republiky v Praze II., Palackého nábřeží, Nová budova ministerstva sociální péče. Práce, jež má mít rozsah nejméně tří archů revuální osmerky, má podati přehled hnutí pro účast zaměstnanců na zisku a spoluzávodu a o jeho provádění u nás i v cizině, přehled hlavní literatury a podle možnosti i zaznamenat zkušenosti, proč se to které schema zdařilo nebo nezdařilo. Sociální ústav si vyhrazuje otisknouti ve svých publikacích za obvyklý honorář práci, cenou poctěnou. O přiznání ceny rozhodne předsednictvo Sociálního ústavu Československé republiky.
